25.04.2017

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

VIITE: E 19/2017 VP VALTIONEUVOSTON SELVITYS: KOMITOLOGIA JA DELEGOIDUT SÄÄDÖKSET/SÄÄDÖSTEN, JOISSA SÄÄDETÄÄN VALVONNAN KÄSITTÄVÄN SÄÄNTELYMENETTELYN KÄYTTÄMISESTÄ, MUKAUTTAMINEN (YMPÄRISTÖVALIOKUNTA)

Delegoiduilla säädöksillä muutetaan tai täydennetään Euroopan parlamentin ja neuvoston antaman perussäädöksen muita kuin keskeisiä osia. Kevyempi menettely nopeuttaa ”puhtaasti” teknistä sääntelyä, mikä on lähtökohtaisesti kannatettavaa. Kemikaaleja ja kosmeettisia valmisteita koskevia varsin monimutkaisia ja laajoja asetuksia olisi kuitenkin hyvä tarkastella erityisen kriittisesti mietittäessä delegoituihin säädöksiin siirtymistä.

CLP-asetus
(EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 1272/2008, aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta)

EU:n kemikaalisäädöksistä varsinkin ns. CLP-asetus on luonteeltaan hyvin tekninen säädös. CLP:n kohdalla valvonnan käsittävästä sääntelymenettelystä (PRAC) delegoituihin säädöksiin siirtyminen onkin varsin perusteltua. YK:n GHS-järjestelmä (Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals) on EU:ssa täytäntöönpantu CLP-asetuksella. Asetukseen tehdään jatkuvasti muutoksia, joista osa johtuu esimerkiksi GHS-järjestelmän muuttumisesta, osa tarpeesta sisällyttää uusia yhdenmukaistettuja kemikaaliluokituksia asetuksen liitteisiin. Nämä muutokset voitaisiin jatkossa hyväksyä delegoituina asetuksina, joten uuteen menettelyyn siirtymistä ole tämän asetuksen kohdalla syytä vastustaa.

REACH-asetus
(EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 1907/2006,kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta)

REACH-asetus on luonteeltaan toisenlainen kuin CLP-asetus. REACH-asetuksen nojalla asetetaan (tällä hetkellä valvonnan käsittävässä sääntelymenettelyssä) esimerkiksi tiettyjä haitallisiksi tunnettuja aineita koskevia käytön ja markkinoille saattamisen rajoituksia. Pitkän prosessin lopputuloksena syntyvät REACH-rajoitukset ovat usein laajoja ja monimutkaisia, ja niillä voi olla merkittäviä sosioekonomisia vaikutuksia. Tämän vuoksi ainakaan rajoituksia ei ole

Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.stm.fi

Puhelin 0295 16001
Telekopio 09 6980 709

e-mail: kirjaamo@stm.fi
etunimi.sukunimi@stm.fi

perusteltua pitää sellaisina vähäpätöisinä teknisinä muutoksina, joiden kohdalla päätöksentekomenettelyn vaihtamista voitaisiin pitää mahdollisena. Myös teollisuus on ilmaissut huolensa siitä, että jatkossa rajoituksista säädettäisiin delegoiduilla asetuksilla.

REACH-asetuksessa on tällä hetkellä toistakymmentä kohtaa, joissa menettelynä on komitologiapäätöksen (1999/468/EY) kohdan 5 a mukainen valvonnan käsittävä sääntelymenettely (REACH-asetuksen artiklan 133 kohta 4). Osa näistä kohdista koskee sellaisia teknisluontoisia muutoksia ko, jotka voisi mahdollisesti antaa delegoituina säädöksinä, mutta automaattinen siirtyminen delegoituihin säädöksiin ei ole kaikkien kohdalla perusteltua.

Kemikaalien testauksesta säädetään ns. testimenetelmäasetuksella (EY) 440/2008, joka on luonteeltaan hyvin teknistä. Sen kohdalla delegoituihin säädöksiin siirtymisessä ei ole tarvetta asettaa suurempia varauksia.

Kosmetiikka-asetus
(EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 1223/2009 kosmeettisista valmisteista)

Delegoituihin säädöksiin siirtyminen kohdistuisi komission ehdotuksen mukaan myös EU:n kosmetiikka-asetukseen. Tietyiltä osin siirtyminen delegoituihin säädöksiin on perusteltua, mutta useat jäsenmaat ovat nostaneet esiin huolen esimerkiksi artiklan 15 mukaisesta CMR-aineiden (syöpää aiheuttavia, perimää vaurioittavia ja lisääntymiselle vaarallisia aineita) hallintaa koskevasta menettelystä. Asiasta on keskusteltu alustavasti eräiden Suomen kanssa samoilla linjoilla olevien jäsenmaiden kanssa. Tältä osin delegoituihin säädöksiin siirtymiseen olisi hyvä suhtautua varauksella.

Kansallinen tilanne

Kosmetiikka-asetus ja REACH-asetus on tarkoitus tuoda puheenjohtajan ystävät -ryhmän käsittelyyn toukokuussa. Niitä koskien ei ole vielä käyty kansallista keskustelua. CLP-asetuksen osalta YM:n ja STM:n vastuuvirkamiehet ovat antaneet yksimielisen näkemyksensä.

Myös teollisuus (Kemianteollisuus ry) ja kauppa (Kaupan liitto) ovat esittäneet alustavissa keskusteluissa kantanaan, että automaattinen delegoituihin säädöksiin siirtyminen ei ole kannatettavaa.

Neuvotteleva virkamies Kirsi Törmäkangas